

14. søndag efter Trinitatis

Salmevalg

13: Måne og sol, vand, luft og vind

448: Dåbssalme: Fyldt af glæde

42: I underværkers land jeg bor

508: Bryd frem mit hjertes trang at lindre

14: Tænk, at livet koster livet

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Under sin vandring mod Jerusalem fulgte Jesus grænsen mellem Samaria og Galilæa. Da han var på vej ind i en landsby, mødte han ti spedalske; de blev stående langt fra ham og råbte: ”Jesus, Mester, forbarm dig over os!” Da han så dem, sagde han: ”Gå hen og bliv undersøgt af præsterne!” Og mens de var på vej derhen, blev de rene. Men én af dem vendte tilbage, da han så, at han var helbredt. Han priste Gud med høj røst og kastede sig på sit ansigt for Jesu fødder og takkede ham; og det var en samaritaner. Jesus spurgte: ”Var der ikke ti, der blev rene?”

Hvor er de ni? Er det kun den fremmede, der er vendt tilbage for at give Gud æren?” Og han sagde til ham: ”Stå op og gå herfra! Din tro har frelst dig.”

Prædiken

”Skønheden hænger på træerne”

Sådan lyder titlen på en poetisk roman. Og hvis min prædiken skulle have en titel, så ville jeg stjæle den titel og kalde den ”Skønheden hænger på træerne!”

Det er en god titel, for går vi ud i haven lige nu og kigger på træerne med efterårsfrugter: Æbler, pære, blommer, mirabelle osv., så bugner træerne med frugt. Grenene er tunge med frugten; og det er et under, at de træer, der stod golde i vinter – uden et eneste blad – har blomstret i foråret, har fået små frugter, der langsomt har modnet sig hen over sommeren, og nu varer det ikke længe, før vi kan plukke dem.

Det er også en god titel af en anden grund, for når vi f.eks. siger, at *pengene* hænger på træerne, så betyder det, at

der er så mange penge, at vi knap kan nå at bruge dem. Det handler om overflod.

Så titlen, ”Skønheden hænger på træerne,” er en god titel til Ursula Andkjær Olsens poetiske roman, fordi den antyder, at skønheden er over alt; hvor end, vi vender os hen, uanset i hvilken retning, vores blik går: dér finder vi skønheden, og den omkranser os med en overflod så stor, at vi ikke kan nå at bruge al den skønhed. Samtidig er den der også bare. Vi har ikke gjort meget for skønheden, faktisk stort set ingenting: skønheden er over det hele – som en magisk fortolkning af virkeligheden. Skønheden er en fortolkning, fordi skønheden er et valg for os. Vi ser skønheden, hvis vi vil se skønheden. For objektivt set er det faktisk umuligt at tale om skønheden; skønhed er en subjektiv værdi, men den er alligevel over det hele.

Hvorfor er det så sådan, at vi nogen gange ikke ser den? Hvorfor er taknemmelighed for skønheden ikke en af menneskets mest fremtrædende sider? Hvorfor ser vi alt det smukke, det velsmagende og velduftende, det forunderlige og det overraskende, det gode og det

omsorgsfulde som selvfølgeligheder? Selvfølgeligheder, som vi først bliver opmærksomme på, når de *ikke* er der; når skønheden er borte, så fylder den hele vores bevidsthed; når skønheden er faldet som en appelsin ned i vores turban, så glemmer vi, at den er der.

Gudstjenesten i dag er fyldt med lovsange, der udtrykker taknemmelighed for livet, for tre små børn, der er blevet døbt, for jorden, månen, solen og stjernerne, for tilliden og kærligheden, og for den Gud, der favner os mennesker trods vores fejlbarlighed. Vi synger lovsange først og fremmest af to grunde, vi synger selvfølgelig lovsangene for at udtrykke vores taknemmelighed. Vi ved ikke, om der er nogen, der hører os, men vi hører os selv synge, og vi hører de andre synge, og så har vi måske en følelse af, at Guds Ånd synger sammen med os. Og så synger vi lovsange for at huske taknemmeligheden. Vi synger lovsangene for at blive mindet om at vise livet ydmyghed. Vi synger lovsange for at forstå, at vi har fået nogle utrolige livsmuligheder, og selv om vi af og til kan tvivle på, at det er Gud, der har givet os de livsmuligheder, så kan vi

dog med sikkerhed sige, at vi ikke selv har skaffet os dem. Vi synger lovsange for at erkende, at vi er afhængige af hinanden, og at vores livsmuligheder udfolder sig i et begrænset liv.

Vores problem er, at vi ofte kun ser begrænsningerne, vi ser ikke de muligheder, der ligger i begrænsningerne.

Fortællingen om Jesus, der helbreder ti spedalske, er en meget elegant beskrivelse af, hvordan mennesker reagerer på de livsmuligheder, vi får. For helt at forstå lignelsen, er det vigtigt at forstå den livssituation, spedalske på Jesu tid befandt sig i. Spedalskhed blev anset for en uren sygdom. Grænsen mellem uren i fysisk og kultisk forstand var ikke klar, og spedalskhed blev derfor anset som uforeneligt med et fromt liv, det vil sige et liv på lige vilkår med andre mennesker i samfundet. Spedalskhed blev på den måde en straf, og de spedalske levede ofte i små kolonier uden for byerne og landsbyerne – for sig selv og udstødt fra familien og fra landsbyen. Så helbredelsen af de spedalske betyder ikke blot, at de ikke længere lider under sygdommen, det betyder også, at de kan vende

tilbage til familien, og at de igen har ret til at være en del
livet i landsbyen. Det er altså en stor omvæltning for de
helbredte spedalske. Fra et liv på kanten af tilværelsen til
en ny begyndelse, nye muligheder for at udleve drømme
og håb, nye muligheder for at gøre sig gældende som
andet, end et menneske, der er overflødig, nye
muligheder for at opleve, at man er værdifuld.

Vi ved ikke, hvad de ni helbredte spedalske bruger deres
nyvundne muligheder til, men vi kan hurtigt gennemskue,
at taknemmelighed over for Jesus havde været på sin
plads. Kun en enkelt helbredt spedalsk vender tilbage til
Jesus for at takke ham; og den spedalske er en fremmed
mand, en udlænding, der ikke lever med den samme
gudhengivenhed som israelitterne. Jesus undrer sig over,
hvorfor det kun er den fremmede, der vender tilbage. Jeg
tror, at fortællingen er fortalt på den måde for at fortælle
os, at den fremmede er en anden; for at vi ikke skal blive
selvhøjtidelige i vores taknemmelighed, og så dømme de
ni andre spedalske. Det hører til ordentlig sædelighed at
vise taknemmelighed til dem, der på den ene eller anden

måde giver os noget; og det er godt! Men der er forskel på at *udtrykke* taknemmelighed, fordi sædeligheden eller moralen byder os at *gøre* det, og så *føle* taknemmelighed, fordi vi dybt inde har forstået, at det eneste vi har at tilbyde for vores livsmuligheder, er taknemmelighed. Hvor ofte føler vi os taknemmelige over livet? Jeg stiller spørgsmålet, for at vi skal tænke over det og ikke lade os rive med af fordømmelsen over de ni helbredte spedalske.

Der er nok at være taknemmelig over. Kigger vi rundt i verden, og følger vi med i nyhederne, så får vi snart et indtryk af, at det ser meget skidt ud på jorden, og at nøden, sulten, sygdommen og døden, er magter, der hærger vores lille klode og ødelægger mange liv. Men hvis vi så alt, så tror jeg, vi ville opdage, at der sker meget mere godt end ondt. Hele tiden og hver dag sker der små ting i mellem folk som aldrig bliver nyhedsstof, men som vidner om at vi for det meste møder vi hinanden med tillid, og at vi for det meste gengælder tillid med ærlighed. For det meste har vi nogen, der kan tage sig af os – hvis vi ønsker det. Det er en stor kunst; at blive mindet om alt det vi er

givet og bliver givet, som vi modtager af naturen og fra vores relationer. Det skal lære os at gå ud i verden fulde af taknemmelighed og tillid til at der er og bliver sørget for os.

Derfor slutter vi i dag gudstjenesten af med at synge en salme, som salmedigteren, Jørgen Gustava Brandt, selv har kaldt en "livstaknemmelighedssalme", der handler om glæden over det liv, der udfolder sig mellem fødsel og død. Her udtrykker digteren den tanke, at tro er at bevæge sig igennem livet i tillid til, at livet er godt.

"Skønheden hænger på træerne" kunne være titlen på denne prædiken, og som jeg sagde, så er det vores valg at se skønheden; men skønheden kommer ikke ud af det blå. Der står en skaber bag skønheden, og der står en skaber bag vores livsmuligheder. Og det er en skaber, der ødsler med livsmulighederne og med skønheden; det er en skaber, der helbreder ti spedalske, vel vidende, at kun én vil vende tilbage og takke ham. Det er en barmhjertig og nådig skaber, der ikke gengælder os vore synder, og ikke lønner os efter vor skyld: "Så høj som himlen er over

jorden, så stor er hans nåde mod dem, der frygter ham; så langt som øst ligger fra vest, så langt har han fjernet vore synder fra os. Som en far er barmhjertig mod sine børn, er Herren barmhjertig mod alle, der er blevet hans børn.”

”Guds kærlighed hænger på træerne” kunne vi også sige, eller ”Guds nåde hænger på træerne!” Det er Guds nåde og Guds kærlighed der skaber vores livsmuligheder, så vi formår at mødes i tillid, med den sårbarhed der følger med det at være tillidsfuld; i *den* tillid skaber vi nye muligheder for os selv og hinanden, fordi der var en skaber, der satte os ned i denne verden med tillid og kærlighed allerførst.